

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. HIRALTI FELSÉGNEK
REGYELMES ENGRDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szeredán 30. Juliusban. 1788.

Uti a' 12-töt — 7 órától fogva olvatom az idegen nyelvű Leveleket, 's mit találok benne? tsupa szó-izaparitást, és a' már általuuk rég megíratott híreknek most egy, majd más köntösbe való felöltöztetések. — Ma Vasérnap van, megvallik hétfőn és kedden mi jö a' Kurir Konyhája — addig pedig

Tsak ezeket irhatjuk;

A' Nagy Tábornál lévő rendeltlen Szabad-sáregnek hires előjárója Kotsa egy Levelet vélzen a'

napokban magától a' Török Nagy Vezértől, melyben a' vala néki a' Török Tsászártól ígérve, hogy ha a' maga Sergével edgyütt által-állana, azon-kivül, hogy a' Portától 40-ezer Piásterrel meg-ajándékoztatna, egy Basaságot-is nyerne magának. Vén ezen Levelet Kotsa, alig olvasa-el 's vízi II. dik JOSEF-hez; ki ezen nagy szivü Férfinak áhatatos hűségét nagyon meg-ditséré — 's kétség-kivül meg-is jutalmaztatja. — Kotsának ezen Szabad-feregét 4 Kompániával nagyobbítják és Rendes Szabad-fereggé fog lenni, hól Kotsa egyfzeribe Stab Tifzé fog lenni; mellyet ő Felsége néki eddig-is meg-adott volna; de magát mindég azzal mentette, hogy még jobban meg-akarja érdemleni.

A' Szebeni Közönséges Levelek most-is emlékeznek a' Törököknek Jalsinál Generálm. Fábri és Muzka Generál B. Elmpt által esett nagyotska veszedelmekről, a' melyről miis közelebb múlt Levélünkben emlékeztünk vala; de most-is annak több környül-állásait nem vehettük, hanem ezen következőt: Mihelyt a' Muzka Generál Báró Elmpt észre vette, hogy a' Tatár Khán némely Basákkal Jalsi-felé meg-indult, mingyárt ezt Generál Fábri-nak meg izente ilyen edgyet értéssel; hogy tettefe Fábri mintha féltében Jalsiból szaladna, és addig magát húzza hátra, míg az ellenséget egy meghatározott helyre tsalhatják; akkor Fábri előről, Elmpt pedig hátulról egyfzersmind ülsenek az ellenségre; a' mely edgyezés e' fzerént véghez menven, tsak nem az egész Tatár Khán Tábora megzavarított. — Ezen történetről egy Lemberg

18-dik Juliusban iratott Levélből egy kis külömb-
séggel olvassuk, hogy tudnillik nem a' Tatár Khán;
hanem az Ipsilándi helylyébe tétetett ujj Móldovai
Vajda Manole lett volna az, a' ki Jafsihoz 12-
ezerrel meg-érkezett; és látván, hogy General Fábri
Jafsiból a' Bojérokkal edgyütt el-szaladott, (holott
Fábri csak Lárgaig húzta magát visszra) mingyárt
ezen ujj Holpodár Malone egy Kurirt indított Kon-
stántinapolyba olyan örvendetes hírrel, hogy ő
a' JOSEF Tsaszár Népet Jafsiból ki-kergette és a'
maga Fejedelmi lakó-hellyére bé-szállott: de a' mint
fellyebb-is látók, nem tartott sokáig az ő öröme
Jafsiiban. Tsak ugyan várjuk-el, mig ezen történet-
nek napját, vagy az el-eseteknek számát bizonyo-
sabb tudósításból olvashatjuk. — Ugyan azon Lem-
bergi Levélből olvassuk; hogy oda Tseh-orfzágból
szüntelen vitetnek az ágyuk, húbitzák, gollyóbisok,
tüzi-töltések és egyéb hadi-készületek; mellyek rész-
szént ottan le-rakatnak, rész-szerént mingyárt to-
vább vitetnek: továbbá hogy ottan 40 fogoly Tör-
rökök vagynak a' kis Kazármában, kiknek a' Len-
gyel Nemesség naponként bövséges alamisnát küld;
mely minden-nap 6 — 10 aranyokra gyül: ebből
azon fogoly Törökök vigon élnek, esznek isznak,
pipáznak kávéznak, és tsak feleségeik után sohaj-
toznak, azon kívül semmi bajok nintsen. Ugyan
ottan egy Török Kém fogatott-el, ez Oláhul, Len-
gyehül igen jól beszéll; születésére nézve Török,
találatott Lengyel köntösben; és annyit már meg-
vallott, hogy ő Lembergbe azért küldetett volt;
hogy meg-kémlelje, ha vagynak-e ottan sok ágyuk

és nagy Őrizet. Ebből a' tettzik-meg, hogy a' Törökök szeretnék Lemberg-re is rá-ütni.

A' Budai Ujságból ezt olvassuk: A' Nagy Tábornál közönségesen tudva vagyon, hogy ő Felső-hez egy Staféta érkezett a' Skutari Basának hitetlen maga viseletéről hozott hirrel. Ez a' Skutari Mahmud Bafa ez előtt (a' mint meg-irtuk vala) azt írta a' Tsáfzárnak, hogy ő a' pénznek nem léte miatt nem jöhetne minékünk segittségünkre; melyre nézve Brogniard, Vernet és Pikler Tiszt Urak által (ez a' Pikler született Pestii fiu) ő nékie ő Felsőge 20-ezer aranyakat küldött: ezen Tiszt Urak meg-érkezvén Skutariba, által-adták nékie a' pénzt egyéb izenetekkel edgyütt; Mahmud őket be-tsületesen fogadta, minden ki-telhető segittségét ígérte, és ezen Tiszt Uraknak a' maga határaiból lejendő ki-kifirésekre bátorságnak okáért katonákat rendelt: de midőn szintén Monténegrónak határ-széléig kísértettek volna ezen 3 Tiszt Urak, a' kíséző katonák által meg-ölettek, kiknek fejeiket a' hitetlen mingyárt a' Nagy Vezérnek a' maga engedelmességének jeléül Sófiába küldötte; és e' Konstantinápolyba. Kétség kívül ez a' meg-fejthetetlen mesés maga viseletü Bafa, már az előtt, hogy mi tollünk pénzt kért, a' Portával meg-békélt és meg-edgyezett volt, tsak a' 20-ezer aranyra volt szüksége. Ő Felsőge ezen Tiszteket, mint a' Török tsalárdságnak áldozatait nagyon sajnállotta. — — Tsak jól mondották volt hogy: Fide, sed cui vide! A' paraszt példa beszéd pedig azt tartja, hogy a' kinek egyszer a' meleg Káfa meg-égeti a' száját,

málf-

grádból ujjonnan 4-ezer Törökök mentenek az erdő-
kön által Níssa-felé, és valamint a' nem régen onnan
el-ment 2-ezer Törökök, ugy ezek-is a' hol a' határon
gabonát találtak, azt fel-gyújtották, és mindenféle
rendetlenségeket tselekedtek. Ezek Belgrádból azért
mentek-el, hogy köntös és éleség dolgában szüksé-
get éreztek, magokat és lovaikat tsupamezei ör-
letlen gabonával kellett táplálni, ezen-kivül a' föld
mivelésre szükséges Keresztyén Jobbágyok onnan el-
lévén széllyedve, magoknak kellett a' mezei mun-
kát-is véghez vinni; melyet a' Spáhifok tovább nem
állhatván; Belgrádból el-költöztenek. — A' Kho-
tzimnál edgyesült Muszka és Tsászári Táborból
Jul. 16-dikán. Hogy a' Khotzimban lévő Törökök,
a' Város és a' mi Táborunk között lévő réteken lo-
vaikat ne legeltethessék, tehát Hertzeg Kóburg és G.
Soltikov el-végezték magokban, hogy a' Városhoz
közelebb lépven, lövő töltött-sántzokat készítsenek,
mellyekből a' Várig lehessen löni. Erre nézve 13-
diban reggeli 3 órakor a' F. Muszka Tsászári Se-
regből 3 Bataliom, 1 Karabiner Regiment és 1 Se-
reg Kozák a' jobb szárnyáról; ugyan azon punk-
tumban a' F. R. Ts. és Királyi Táborból pedig 3
Sergek, Feldmarfallájdinánt Báró Szauer Ur vezér-
léfe alatt, a' Khotzim Vára körül lévő Sikságra bé-
szállottanak. — Az első Sereg áll vala Oberflájd.
Karajtzay alatt a' Kaunitz Bataliomából, 1 divisio
Tsászári, egy divisio Barkó Húzárokból, és egy
divisio Lévenner könnyü lovasaiból — a' második
Sereg Mézáros Obeister alatt áll-vala a' Mitrovszki
és Ventzel Kollorédó Sergeiből 2 Bataliom, és 3
di-

divízió Tsászári Sergebéli Húszárokból — a' 3-dik Sereg Obesler Filó alatt 5 Svadrom Barkó Sergebéli Húszárokból, egy egy Bataliom Sréder és Pellegrini Sergekbéliekből és 100 Stutzosokból. — Ezek közzül, a' Sergek-közzül mindenikkel magával yala az ő Várat ostromló Sántzaikra és töltéseikre ki-rendelt ágyuik és más ostromló készületeik. — Ezeknek ostromi helyben telepedések után leg-előbb is az ellenség mingyárt a' maga kemény tüzelő eszközeit a' maga óltalmazó töltéseire rakván, leg-előbb is a' Muizka Sergekre ágyuzni kezdé; de a' kiktől még keményebb ágyuzással fogodtatván, a' maga tüzét Karajtzay és Mészáros alatt a' mi 2 első Sergeiakre fordítá; — de itt is az ezen Sergeknél lévő Pattantjus Hadnagy Rittersberg Ur által adatatott ágyubéli kemény tüzek által menydörgő feleleteket nyervén, el-halगतni kéntelenítettének. — Ugyan azon időbben, el-kezdí az ellenség a' Várkő-falairól is a' kemény ágyuzást Obesler Mészáros és Oberflájdinánt Karajtzay Sergeire; de minthogy az ágyu-gollyóbifok mind meg-gyengülve jutottanak ezek közé, a' gyalogság mingyárt a' Battériák' tsi-nálásához kezdé. — Ezt észre-vévén az ellenség, leg-ottan ezek ellen kezdé a' leg-keményebb tüzzel tüzelni, hogy a' Battériák fel-hányását meg-akadályoztathassa; de ezek az ő ágyuzásokkal semmit nem gondolván, a' Kaunitz, Mitrovizki és Ventzel Kollerédó gyalog Bataliomjai fényes nappal az ellenség ágyuzásai között egész el-tökéltet indulattal kézítették-el a' Battériákat; és még is az ellenség tüze által esett kárunk, a' Ventzel Kollerédó Bat.

másfzszor a' hideget-is meg-fujja. — A' Budai Helytartó Tanács-székről Jul. 15-dikén költ egy Felséges Rendelés-szerént: Magyar-országon és Erdélyben mindenféle marha húsnak ki-vágása a' szabott árron minden embernek olyan fel-tétel alatt engedtetik-meg, hogy azok a' kik magokat ujjonnan a' hús vágásra határozzák, azokkal edgyütt a' kik ez-elöttis vágtanak, arra kényszerítettethesnek, hogy a' húsban egyfzer-is fogyatkozás ne légyen: továbbá, senkinek a' maga lakó helylyében addig a' marhát le-ütni szabad nem lészzen, vallameddig azt a' helységebeli Tisztviselőnek eleibe nem állítja, és azon vágandó marhának egészséges vóltáról bizonyyságot nem kap: sem pedig a' húst idegen helyen addig el-ne adhasza, mig annak meg-visgáltatásáról bizonyyság-levelet nem mutat. — Brafsóból írják, hogy a' megsebesítteetett Májor Layritz még nintsen minden veszedelmen kívül, mert a' gollyóbis a' füle-mellett a' tsontban meg-akadott, és még nem lehetett onnan ki-venni. —

A' Fő-Hadi-Tanátstól ki-adatott mostani jelentésben, ismét nintsen semmi igen nevezetes dolog; mindazáltal a' mitsodás itt következik. (**) A' Tóth-orzági Tábortól Jul. 14-dikén. A' Gradiskáner Regiment Obestere Kvozdánovits jelenti, hogy a' Törökök Gusztizánál éjtfzaka a' hóldnak elmenetele után hajókra ülvén, mi-hozzánk által-indultak; de a' lárma-fáknak meg-gyújtása által a' mi Sergeink jó idején a' partra érkezvén, azokat tüzelések által meg-téritették. Fél óra múlva ismét meg-üjították a' Törökök által-jövö szándékjokat,

közepén innen érkeztenek, olyan hathatos tüzelés-
tevének rájuk, hogy ismét vízfzsa-kelle térniük: mi-
kár eshetett a' Törökökben a' mi tüzelésünk által
nem lehet tudni, hanem azt vették észre a' miénk,
hogy a' Törökök vízfzsa-mentekben keményen
hányták-ki a' vizet hajóikból, kétség-kivül meg-
lyukasztatott a' lövések által; tüzeltenek ugyan ök-
is mi-reánk, de minden kárunk nélkül. — A' Bro-
der Regiment Oberstlájdinántja Kovátsevits Rátsi-
nétséből jelenti, hogy a' mi Szabad-fergeink Jami-
nánál a' Száván által-menvén, 25 Török hajókat
el-merítettének és haszon-vehetetlenekké tettek;
ugyan a' Broder Regimentbéliek pedig, az Obester-
jek Tsernel jelentése-szerént 20 Török hajókat vagy
el-hoztanak vagy el-rontottanak. — Ezen Obester
Tseruel jelenti, hogy a' minapában jelentett bok-
roknak le-vágásában, a' Törökök-felől való par-
ton; a' Szártóriszki lovas Kapitány Gróf Lázár,
és Fő-Hadnagy Schmidt, magokat igen jól visel-
ték. — A' Horváth-orfzági Tserovliani Táborból
Jul. 13-dikán iratik, hogy ezen napon a' Török
Dubitzából két mosárokkal és némely ágyukkal
igen tüzesen lövöldöztek a' mi Dubitzánkra, de
minden kárunk nélkül: a' mi ágyuzásunk pedig né-
kiek nem csak halgatást parantsolt, hanem a' lövő
Sántz-töltéseket-is úgy meg-rontotta, hogy egy fél
óra múlva egy Török sem mérészelt a' mo'sárok-
hoz közelíteni; és e' szerént az ágyuzás meg-szünt.
— Bánátusból Méhádiáról Jul. 15-dikén. A' Kubin-
ban lévő Vezér Gr. Aspermonti jelenti, hogy Bel-
grád.

Ezek ha tellyes számmal nintsenek, a' szabad katonákkal töltik-bé a' helyeket; — a' Sebezi, nehéz Lovaság 18-ezer; — a' Segbaini, a' kiket a' Basáknak kell adni 4000- Mind öszve 166,945. — De itt ezek közt még nintsenek a' Muklagi vagy a' Basák mint egy Test-örzői, a' kiket, minthogy egy 3 Ló-farkas Basának 300 vagyon, 6000 vetnek fel; a' Baftangi vagy az a' 12-ezer reguláris Sereg fints itt, a' kik tsak a' Nagy Vezérrel mennek a' Táborban; a' szabad katonák sem számláltattak ide, a' kiket, 10, vagy 17-ezer mondanak. Azért a' Török Gyalogságot 130-ezernél, a' Lovaságot 150-ezernél többre lehet felvetni, hozzá tévén 100-ezer Tatárokat, most 400-ezer Török katona áll fegyverben, ki-vévén a' Tábori Szólgákat és rabokat. — A' magános Levelek azt beszélik Kóburg Hertzegről, hogy már most a' Muzkákkkal Khotzim Várát úgy bé-kerítette, hogy még azt sem engedi meg hogy a' Barmokat a' Vár alatt legeltessék, a' Várbéliek-is már a' tsatéj-patéjokban 600 embereket vesztették-el, sok betegjeik és sebefeik vagynak, s egy oka Tehén-hús náliok 45 krajtzár; a' Muzka Sereg a' Kóburg Hertzeg Seregének most már a' jobb szárnya, a' Muzka Lovások kék, a' Gyalogok zöld ruhában vagynak veres hajtókéval; 1000 Dóni Kozákok-is vagynak velek, és 3000 szeke-
rek. — A' Bukovinai Levelek-is azt modják az uj Móldovai Fejedelemtől Manole Roszetről, hogy 6 mért-földnyire van Jafsitól Movilarabojnál, az alatta lévő Sereg számát bizonyosan nem lehet tudni, de a' mint lehet gondolni, nem kevés minthogy 3

benne. Ez a' Manole, most az utolsó Muzka és Török háboruban Szebenben múltott Erdélyben, a' hol sokan-is esmerik; egy eleven tüzes ember és mint egy 45 esztendős.

Svéd. Mióltától fogva a' Svédok Királya Fil-
lándba ment, azóltától-fogva még egy-néhány Ser-
gek hajókáztanak ide; ugy hogy az itt lévő fegy-
veresék' száma leg-alább-is 30-ezerre mégyen. A'
Király-is szerentsélen meg-érkezett a' Finlándiai Ki-
kötő helybe. A' Muzka Követnek Gróf Ráhu-
movszki Urnak 8 napok alatt el-kelletik vala men-
ni Stokhalomból, ha a' Király meg-kettözött kéré-
sére meg-nem engedte volna, hogy addig ott ma-
radhasson, mig egy már útban lévő Muzka Kurir
meg-nem érkeznek; azonban egy könnyű hajótska
szüntelen kézzen tartatik arra, hogy ezen Követet,
ha ugy fog tetfszeni, Pétervárába repittse — és ad-
dig-is tsak ugy vagyon Stokhalomban mint egy ma-
gános ember.

Hágában a' Keresztény Vallás' óltalmozására
és terjesztésére fel-állott tudós Tárfaság az 1786-
dik esztendőben adta vala-ki, a' jutalom alatt való
meg-fejtésre ezen kérdést: „ Vallyon a' Keresztényi
Vallás meg-álhat-é tsupa erköltsi Tudománnyal,
minden (Dogma) Szent-íráson épült Vallásbéli tu-
domány-nélkül? Az ezen kérdésre felelő Tudófo-
k a' múlt 1787-dik esztendőben bé-küldvén minden-fe-
löl a' magok írásait a' nevezett tudós Tárfaság-
hoz, minekutánna azok meg-visgáltattanak volna,
a' jutalomúl ígért emlékeztető nagy ezüsti' pénz Er-
dély-

Zalzó-tartó Orebiek és ugyan azon Bataliombéli i
köz-emberből áll. A' Kaunitzi, közzül is 2-en meg-
belítettének. — Minek-utánna a' Battériák' tsinálá-
sa el-végeződött, mindeniknek azok közzül 4 Kom-
nia maradt örizeten, és a' többi magát a' Tábo-
rig vilzsa-húzta; ki-vévén az Obeliter Filó Ur
Kommendoját, ki magát a' maga Battériája mellé
Sátorokba helyhezette 's ott maradt. — 13-dik-
ban esivére kelve meg-szünt az ellenség az ágyu-
zástól, és az ólta füelve alszik. — A' Battériák
tsinálását igazgató Insinérek az itten lévő fő Ve-
zér Hertzeg igen nagyon meg-ditséri. (**)

Elegyes Tudósítások.

10-ezer Törököt mondanak hogy ment Móldo-
vába. — A' Bihátsi Törökök Kommendánsnak Dres-
nik meg-vételekor egynéhány embereit el-fogták, a'
kikért ő mindenikért, 2, 3. vagy 4. Auszriai Fog-
lyot-is ígért, ha ki-adják. A' tsere így esett-meg;
Pehárnik Oberster egynéhány emberrel Pafsina Lu-
ka-felé ki-ment nem mezsze Isafitshoz, 12. fogoly
Törökkel, a' hol a' Bihátsi Kommendáns-is meg-
jelent a' magáéival, 's ezt kérlette az Török Fog-
lyoktól; Fijaim! hogy vólt dolgok a' fogságban,
a' melyre azt felelték; jól: de a' mi Foglyaink azt
mondták, hogy ők meg mindég bé-vóltak zárva,
4 napba kenyeret minden-nap pedig még tsak fris
vizet sem kaptak. — A' mi egyéb dolgait illeti a'
Töröknek, azt mondják, hogy a' Divány mindég
tanátsot tart, és a' Békefségről tsak nem kalap le-
véve emlékezik, a' mellyet a' Frantia Követ-is u-
gyan

... a nagy vezér viceje egész
fzen ellenc szegezi magát mindennek. — A' Töröl
mostani Hadi-katonaság száma ez. A' Gyalogok
A' Jantsárok 162 Regimentekből állanak, a' mel-
lyekben 1000 embernek kék lenni mindenikben, és
igy mind öszve 162-ezer: de minthogy mindenik
Regementben fok az öreg és az alkalmatlan, 800-ra
számlálván, 120,600 a' Jantsár. De minthogy is-
mét fok Török a' betsületért iratja magát a' Jan-
tsárok közé, tehát egynéhány 1000-ret így is ki-
lehet húzni; 's ha a' Konfiántzinápolyban és egyéb
Várak őrzésre 15-ezer marad őrizni: ugy a' hábo-
ruba ment Jantsárok száma tsak alig ha több 110-
ezernél. — A' Topzi, Pattantyuság 18-ezer, és e-
zek mellett a' Bombárdisták 2000-ren vagynak; ha
10-ezeret a' Várakra ki-vefzünk, marad 10-ezer. —
Azokat a' Sergeket, Sarigiás, a' kiket a' Basáknak
kell ki-állítani 6000-nek mondják. — A' Mekterfi, Tá-
borra vigyázók, a' kiknek a' fejek a' fő Kvártély-
mester, 6000. Mind öszve hát a' réguláris Török
Gyalogság a' háboruban leg-alább 132-ezer. Ezen-
kívül, a' betsületért és a' prédáért fokan lesznek
szabad katonákká, a' kik erős katonák szoktak lenni;
ha szükség van, van példa, hogy a' 10. vagy 6-dik
embert-is erővel el-vefzik katonának. Azonban az
Arábiai, Egyiptomi, Marokkáni, Tunisi s. a' t. se-
gitő Seregek fintsenek ide fel-téve; a' Tatárok fin-
tsenek, a' kiket 29-ezer mondanak. — 2.) A' Lo-
valság. A' szüntelen fegyvert viselő Lovasok, a'
kiket az Ország fizet, 12-ezer. — A' Timárióták,
vagy a' katona-jószágoktól adandó Seregek 132,245.

Ezek

délyben a' Kolosvári Réf. Theol. Professzor T. T. Pap Szathmári Urnak ítelteték; melly jutalom pénz ezen folyó esztendőben verettetvén, az azt kézhez vivő által nekünk-is a' napokban kezünkben forga. Ezen pénznek szépsége tsak nem Pár-nélkül való, és edgyik felének kerületén ezen irás olvastatik: „ Praemium societatis Haganae pro vindicanda Religione Christiana — egy közepében lévő kofzorú között pedig ugyan azon felén: „ Michael Pap Szathmázi Nobil. Transilv. Hungarus. Colleg. Réf. Claudiopol. S. S. Theol. et Hist. Eccles. Professzor P. O. promeruit. MDCCLXXXVIII. — A' más felén ezen pénznek egy Keresztényi Vallást ábrázló paisos szüz vagyon, kinek feje-felett a' nap mellett edgyik-felől a' Biblia egy Keresztel, hól nem meszse 3 kö-szál emelkedvén-fel, ezeknek álló nyilak jönnek-ki, mellyek ellen a' Szüz Bibliát és Keresztet óltalmozza a' Paisál, jobb kézre ezen írásra Máté XVI. 16 — 18, és jobb lába mellett egy Vasmatska. Melly nagy ditséretére és tífzeségére szolgáljanak Nemzetünknek az illyetén tudomány-által külső tudós és pallérozott Nemzetek között nyert jutalmak, tsak a' nem tudja, kinek a' maga nemes Nemzete betsületét szomjuhozó szive érzéketlen.

A' Párisi tudós Tárfaság 3000 livrát tett-fel annak, ki leg-jobban meg-fogja mutatni, hogy lehessen a' tsetsemő gyermeket tsets-nélkül leg-jobb móddal fel-nevelni. —

Göttingából azt írja egy kedves Házánkfia, hogy nem régiben egy levegőben repülő Paripán

egy

egy Magyar Hűszárt bocsátottanak - fel fegyveresen egész Magyar öltetben; ki, midőn a' szélnek akkori mozgása - szerént a' Török ellen Konitántzinápoly - felé vette volna útját, az egész néző lokosság nagy tapfolások között késéré - el szemével. — Amahires Göttingai Professzor Raft, ki a' maga böltsességét és pennáját tsudálkozásra méltóképpen tudta a' gyermekek észéhez alkalmaztatni — és ezek' számára Geográfiát Historiát és egyebeket irt vala meg - holt.

Nagy Várad 11 - dik Julii: „ Ő Felségének kegyes Rendelése - szerént a' Nagy - Várad Királyi Akademiában nem tsak a' Törvény bé - fog hozatni, hanem még a' Tanítottók közt - is változás fog lenni, tudnillik: az eddig vólt Grammatikának öregebb Tanítója (Seniora) Tövisy Ignácz Ur a' maga kívánsága - szerént nyugalomra tétetett 166 forint, és 40 krajtzárból álló esztendőbeli Pensióval, ennek Rend - szerént helyét foglalta Tisztelendő Szluha György Ur 500 for. fizetéssel. Kinck helyében 400 forint fizetéssel Kafzner György Ur. Ugyan ennek helyében tétetett 350 forint esztendőbeli fizetéssel Für Márton Ur, ki már 8 esztendőtől fogva a' közönséges jónak szolgál, és Nagy - Váradon 4 esztendeig renden kívül való Tanítottó vólt fizetésére, és Nevére nézve; de ha nézzük, és jól meg - vizsgáljuk renden - való Tanítottónak, köteletségét ditséressen viselte. Ugyan jeles érdemiért molt renden - való Tanítottónak (Professzor Ordinárius) rendeltetett Ő Felségtől; a' mely már Májusnak 19 - dikén a' Nagy - Várad

Adi Akademiában közönségesé-is tétetett, és 1-ső
septemberben Munkájokhoz fognak.

Apró jegyzések.

A' F. Császár leg-friszebb egészségben táboro-
zik. Ferentz fő Hertzeg már a' tudva lévő útban
vagyon. A' fő-igazgató Vezér Lásci Ur-is bádgya-
szalaiból ki-épült, és igen frissen vann. Hertzeg
Liktenfián Károly Ur a' Horváth-orzági fő Vezér;
kit ez előtt költ Levelünkben igen szerentséfen te-
mettünk vala-el, él, és a' maga tulajdon keze-irá-
ta bizonyága-szerént, nyavallyáiból kezdett gyó-
gyúlni. A' Bétsi Publikum, ki ezen Hertzeget ki-
mondhatatlanúl szereti, valamely nagyon bánko-
dott ennek halálán, olly nagy vigasztalást nyert e-
zen hirnek meg-másoltatásában. — A' Móldovai
völt Kormányzó Hertzeg Ipsilándi a' múlt Vasár-
nap Bétsbe érkezett, az Auszriai Birodalom öreg
Attyának Hertzeg Kaunitz-nak Udvarlására. Ennek
szegénynek irgalmatlan fogságban lenni mondatnak
felesége és kedves gyermekei Konstantzinápolyban.
Ipsilándi minden fogolyi örízet nélkül vagyon.

A' leg-közelebb érkezett Móldovai Levelek igen
örvendetes hirekkel szárnyálnak közinkbe; a' mi-
dön azt erősítik, hogy a' mi Népünk az egész Or-
szágban félllyel jár, és az ellenséget, igen kevés
ellent-állás után, vágják kergetik és fogdofsák. Jas-
si körül mint egy 10-ezer Törököt a' hires Vezér
Fábi a' vele edgyesült Muszkákkal rész-szerént le-
vágott rész-szerént el-fogott, és azt erősítik, hogy
ama sárkány tolyásból költ Hertzeg Mavrojéni-is

elevenen a' G. Fábri keze között volna Jafsiba
A' hová Fábri Urat megint vizsza-költezetnek len
erősítik. — Gallitziából írják, hogy innen egy Sen
egészes talpos parafzt Leányt az itt lévő had
betegék mellé szolgálatra alkalmaztattanak voln.
— A' Gallitziában fel-állított 4 puska-por tár-há
ba 30 millio töltést vittének nem régiben.

A' leg-ujjabb tudósítások is még egyebet nem
mondanak a' Nagy Táborról, hanem hogy azot
helyben fekszenek; de e' nem-is tsuda; mert itt a'
meleg hallhatatlan mértékben vagyon; már egy né-
hányszor 34 — 35 gradusra-is fel-hagott a' Thermo-
metrumban. Azonban minden kézen áll, és 16-
dikban bizonyosan valamely ki-szabott tzelhoz fog-
nak kezdeni. Egy Popa egy hadakozó irást nyúj-
tott-bé ő Felségének, mely irás-szerént sok jót ígér-
hetünk magunknak. University Library Cluj

A' Vasvármegyei Tudósítás-szerént itt a' Szilva
pálinkának 30 — a' más pálinkának pedig 20 fo-
rint az árra; a' bor pedig óltsó.

Itten Bétsben a' Vár-kapui és a' külső Város
között a' mely páfintos tágolság vagyon, azon a'
fákkal bé-ültetett sétáló utak közé sátorok húzat-
tak, mellyekben a' sétálók mindenféle frissítő ita-
lokat találnaak, és elivénként igen szép musikak
mennek véghez. Ennek példájára még a' hátokon
búttont hordozó fa-vágó, és gyümöls aruló Dámás
számára-is a' kapu előtt egy sátor húzatott, mely
körül az említett Sereg, ki ki maga buttonja mellé
a' leg-alsó kontignátzióra az az a' páfinttra le-tele-
pedvén, a' hadi-és Státust illető dolgoknak beszél-
lése között hörpölik az 1 krajtzáros Fin'sia kávé.
Ezt képzelni rendes, de nézni tsupa nevetség!